

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Charakterystyka systemów emerytalnych – ujęcie teoretyczno-empiryczne	9
1.1. Heurestyki charakteryzujące system emerytalny	11
1.2. Porównanie powszechnych systemów emerytalnych w krajach europejskich	13
1.3. Waloryzacja powszechnych systemów emerytalnych w państwach Unii Europejskiej	17
2. Geneza, istota ubezpieczenia emerytalnego i jego cechy	21
2.1. Adekwatność dochodowa ubezpieczenia emerytalnego	24
2.2. Z kart historii ubezpieczeń społecznych w Polsce	27
2.3. Ubezpieczenia emerytalne w Polsce po 1934 roku	29
2.4. Kształtowanie się systemu ubezpieczenia społecznego rolników w Polsce	31
2.4.1. Zabezpieczenie starości osób prowadzących gospodarstwo rodzinne do 1962 roku	32
2.4.2. Ubezpieczenia społeczne rolników prowadzących gospodarstwa rodzinne w latach 1962–1982	33
3. Aktualne zasady ubezpieczenia emerytalnego w Polsce realizowane przez ZUS i przez KRUS	39
3.1. Ubezpieczenia emerytalne w ZUS	39
3.2. Zasady wymiaru emerytur w systemie powszechnym po 1999 roku	42
3.2.1. Zasady funkcjonowania OFE	48
3.3. Waloryzacja emerytur w Polsce	49
3.4. Zasady ubezpieczenia emerytalnego dla rolników realizowane przez KRUS	51
4. Porównanie ubezpieczenia emerytalnego powszechnego i dla rolników	57
4.1. Ubezpieczenia emerytalne powszechne i dla rolników w kontekście budżetu państwa	57
4.2. Samofinansowanie się systemu emerytalnego powszechnego i dla rolników	64
4.3. Składki na ubezpieczenie emerytalne w KRUS i w ZUS na tle zmieniających się przepisów	66
5. Ocena efektywności oszczędzania na emerytury w ramach ubezpieczenia emerytalnego powszechnego i dla rolników	77
5.1. Efektywność ubezpieczenia emerytalnego powszechnego	77
5.2. Efektywność ubezpieczenia emerytalnego dla rolników	85

6. Ubezpieczenie społeczne rolników – czas na zmiany	89
6.1. Ocena istniejących rozwiązań w ubezpieczeniu emerytalno-rentowym rolników	90
6.2. Propozycje zmian w zasadach wymiaru emerytur i rent rolniczych i w regulacjach określających działy specjalne produkcji rolniczej dla celów KRUS	91
6.3. Ocena ubezpieczenia chorobowego, wypadkowego i macierzyńskiego dla rolników	94
6.4. Fundusz Składkowy, jego organizacyjne i finansowe osobliwości	97
6.5. Aktualna i przewidywana sytuacja ekonomiczna polskich producentów rolnych w kontekście ich ubezpieczenia emerytalnego w KRUS	101
Konkluzje i rekomendacje	111
Bibliografia	114